

नीलमते काश्मीरिक मुख्य नाग स्तोत्रम्

गोनन्द उवाच

प्राधान्येन तु ये नागाः काश्मीरेषु कृताल्याः ।

नामस्तु समाचक्ष्व श्रोतुमिच्छामि तानहम् ॥

बृहदश्व उवाच

नागानामधिपो नीलो वासुकिश्चोपतक्षकः

कम्बलाश्वतरौ नागौ कार्कोटकधनञ्जय

ऐलापुत्रो ह्यनन्तश्च नागौ नन्दोपनन्दकौ

कुलिकः श्वेतशङ्खश्च पालाशः खेडिसो बडिः

हिलिहालः शङ्खपालो नागौ चन्दननन्दनौ

नागौ नीलमहानीलौ नागौ वातिकषण्डिकौ

द्वौ पद्मौ द्वौ महापद्मौ द्वौ कालौ द्वौ च कश्यपौ

द्वौ समुद्रौ समुद्राणौ द्वौ गजौ द्वौ च तक्षकौ

हस्तिकर्णवुभौ नागौ द्वौ हस्तिवामनावुभौ

महेशौ द्वौ वराहौ द्वौ कोपनौ च पन्नगौ
पानीयश्चापनीकश्च कनकाक्षः कालिङ्गक
अर्जुनः पुण्डरीकश्च धनदो नडकूबरः
खेदः शपालः खेरीशो लाहुरो लेदिरस्तथा
खेडश्च फरथाढश्च जयन्तः त्वौसमस्तथा
सूदनौ द्वौ सुपार्श्वश्च सुनासः पञ्चहस्तकः
प्रद्युम्नश्चान्धकः शम्भुः साल्वो मूलेश्वरः धृषः
उघोलसाहुनीमध्यौ नागौ गन्धिलपिञ्छलौ
सुधादो मूषकादश्च पिशिताशो धदोदनः
नारायणोऽनिरुद्धश्च वासुदेवो जलन्धमः
पात्रश्च मानसश्चैव तथैवोत्तरमानसः
अमानसः कपाली च नागः सडकर्षणस्तथा
शतधारः खिलेचारो रोहिण्याक्षोऽथ शक्तिकः
आखुफालौ फलाहश्च नागः कानसरस्तथा
सुभद्रो देवपालश्च नागेन्द्रोऽथ बलाहकः

चन्द्रसूर्यावुभौ नागौ शुचिः शुक्लो विडूरथः
फेलडम्बः सुकुमारश्च खिडीवो विजयो जयः
ऊरुचः क्रोहणो वायुः शुक्रो वैश्रवणोपमः
मण्डूकनागो गान्धारो नागः शूर्पारकिर्ध्वनिः
शमलो लोलुनो बभ्रुर्बिन्दुर्बिन्दुसरा नतः
तित्तिरिर्हस्तिभद्रश्च नागो ग्रहपतिस्तथा
अपराजितः पण्डितः कोपपति दुर्जोष्टकः
नागो हिमरसश्चैव नागः फलरसोऽपरः
तथा नागोश्वसरो नागो नीलसरो विफा
अशूलाक्षोऽक्षिपालश्च प्रह्लादो यमकस्तथा
अनिष्टः सुमुखो वेदः खड्गपद्मो विभीषणः
मौहूर्तिकः प्रियःस्वामी कुमारश्चन्दनोपरः
कलापः श्वरणखेडो नागः पूरणकस्तथा
कदम्बश्चापदो वाली विभूतिः कालकुञ्जरः
नभश्चक्रधरः श्वभ्रो भवो देहारको गुरुः
अन्धः पङ्गुस्तथा कुष्टी काणो बधिर कण्ठकौ

अनागपादः कितवः सूकरः प्रसवोत्कटौ
साधीय शतपादश्च योगः शतमुखो द्रुहः
अतिनिद्रोऽतिबहुभुग्विन्दुनादः शिरोजडः
कामलाक्षो विशालाक्षः सुवृताक्षो भयानकः
कुवेरो धर्मलाटवो दैत्यराजः षडङ्गुल
गन्धर्वो धृतराष्ट्रश्च कुसुमः कुहरः कुहुः
महाज्ञश्च वटूपश्च कटूसो देवदानवौ
नक्षत्रो मषकः पीतो गौतमः सुशुभोः रिहः
स्वर्गः शिशिरवासी च श्रीवासाः श्रीधरः खगः
लाङ्गली वकभद्रश्च स्वरूपः पञ्चहस्तकः
कामरूपो दरीकर्णः सप्तशीर्षो बहूदरः
सुनेत्रो बहुनेत्रश्च हनुमानङ्गदो हरः
हनुरः पाठरः पायो मल्लो विमलको मटः
नागः शतमुखश्चैव चित्राश्वो दधिवाहनः
सुशीमः कालियः कालः पाटनः खदिरस्तथा
अत्रिश्च शवलश्चैव वर्णको ललनस्तथा

फेलियारो फेमियामो वरीलः केलको निमिः

चाटरो लेलिहानश्च पञ्चास्याः पिङ्गलोदकः

कृतं त्रेता द्वापरश्च समः संवत्सरस्तथा

खल्वादो बहुरोमा च कापोतिः पुष्पसाह्वयः

राष्ट्रेश्वरः शिनीरिश्च शतानन्देति कोपनः

आनन्दोऽथ जयानन्द स्त्रिशीर्षो जटिलस्तथा

गन्धसोमस्तथा गार्ग्यः इनिटिर्मिनिटिस्तथा

ऐरावतः सकौरव्यौ माषादः कुमुदप्रभः

हवोमवः शठः शाण्योः शत्रुघ्नौ रामलक्ष्मणौ

महादेवः कामपालो गोशिराः सयुधिष्ठिरः

डाङ्गकूयो विशाखश्च समेरोवा महोदरः

मकरो मकराक्षश्च नड्बलो बलवान्शिवी

चर्मपाटनकः काकः केबुको ब्राह्मणप्रियः

करवीरो जरासन्धोनिशाचरदिवाचरौ

पातञ्जलिश्च वन्दश्च माठरो विठरो विटः

हुवरः करवालश्च तपनोगा शिरस्तथा

कर्करः करवाटश्च वरघोषः सुमङ्गलः
गुल्लकाः शम्भरः शामी पयो माहानिहाशजः
करलाहः कुम्बरात्रो धौम्यो नागोऽथ गालवः
उखोलश्च शिखेलश्च वह्निरूपो हिरण्मयः
माद्याकुलकलूषश्च कृपाणः कुट्टको हरिः
केषग्धः शलभश्चैव किंशुकः प्रियसारकः
मालाकुलोऽभिशिखरो वसिष्ठः सुवनामुखः
नागौ राजमहाराजौ सुभद्रभद्रवाशिलो
वीरब्रह्माशनौ नागौ नागौ मानसपुक्सौ
डक्कश्च तथां चक्को गोशो वंशनगस्तथा
विद्याधरश्च यक्षश्च विरसः सस्यवर्धनः
भद्राशो गजनेत्रश्च कणारः कुमुदस्तथाः
आनकः कानवः शम्भ चण्डसक्को गिरिप्रियः
भग्नायुधोऽभिमन्युश्च अमृतश्चामृताशनः
अजकर्णोथ गोलास सगालः कालकाननः
ब्राह्मणः क्षत्रियो वैश्यः शूद्रो दीप्तो विहङ्गमः

शङ्खाक्षः कमलाक्षश्च मणिनागो वहेटकः
जयन्तः कूपनो विश्वा शाखामुखसुवर्चसो
गुहः सुमाली माली च माल्यवानानृतः परः
क्षात्रो मस्मनको भीष्मकाश्मीरौ मधुवालिशौ
भीमाक्षो भीमनादश्च नागौ हालुषकालुषौ
महेन्द्रेन्द्रसुधामानः शालीयो मालियस्तथा
सहस्रधारोद्युतिमान्विभूतिः कवडाम्वरौ
शवलो बहुरूपश्च भद्राश्च श्रोत्तरीयकः
मणिकण्ठः कलोलश्च शूलवालोऽथ नूपुरः
कुशकुण्डोऽतुल्यषण्डो अटः श्वभ्रो वितारणः
अरविन्दः सकल्हारो विन्दुमान्त्रमिटो वटः
सागरौ द्वौ तथा गाङ्गौ वैतस्तौयामुनावुभौ
चित्रोपचित्रौ सुरभिर्भूतलाम्बरचारिणौ
उपचित्रः कङ्कतश्च नागौ नारदपर्वतौ
विश्वावसुः पारिजातो गगुलुल्लो जलल्लुसः
नागश्च माक्षिकस्वामी भूर्जिलश्चिकुरस्तथा

अकध्रो बहुकेशश्च केशपिङ्गलधूसरौ
लम्बकर्णो गण्डलश्च नागः श्रीमाडकस्तथा
आवर्तक्षश्चन्द्रसारो नागः कन्दसरस्तथा
कम्बलोऽथ चतुर्वेदः पुष्करत्रितयं तथा
अक्षटो नागष्टङ्कश्च श्येनो वट्टिलकाधरौ
क्षीरकुम्भो निकुम्भश्च विकुम्भ समरप्रियः
एलिगानो विधानश्च वान्डो भोगी जरान्वितः
भोगी भासवतो रौद्रो रुद्रो भोजकदेहिलौ
रोहिणोऽथ भरद्वाजो दधिनक्रः प्रतर्दनः
नागौ जावररेवौ द्वौ शत्रुमित्रौ सकर्दमौ
पङ्कश्च किन्दसेरम्भो बहुभोगो बहूदरः
मत्स्यो भेतो बहूत्सश्च करडिः विनताप्रियः
ताम्रकारोऽथ रजतो वनमाली सभावकः
नागो ज्योतिषिको वैद्यो घौरसारजनार्दनः
न्यग्रोधो दुम्भरोऽश्वत्थो बलिपुष्पो बलिप्रियः
अङ्गारकः शनैश्वरो नागः कुञ्जरको बुधः

कलिगृत्सः कुटिलको नागौ राहुबृहस्पती
चारकस्तस्करः केतुः सुतपौरो गवावुभौ
अजकर्णोऽश्वकर्णश्च विद्युन्माली दरीमुखः
ओरणो रोचनो हासी नर्तनो गायनस्तथा
कम्भाटश्च सुभाटश्च बहुपुत्रो निशाचरः
मयूरः कोकिलस्राता मलयो योवनप्रियः
कोठपालो महीपालो गोपालः पटलस्तथा
राजाधिराजो विनतः स्वर्गो विमलको मणिः
चक्रहस्तो गदाहस्तः शूली पाशी मृगस्तथा
नागःश्चित्रकरो वत्सो वत्सो वकपतिस्तथा
शीतार्त यक्षमाली च रावणो राक्षसाकृतिः
यज्वदाता तथा होता भोक्ता भोगपतिस्तथा
एते प्रधानतो राजन् नागेशाः कीर्तिता मतः ।
एतेषां यत् परीवारः पुत्रपौत्रादिकं च यत् ॥
न तच्छक्यं मया राजन वक्तुं वर्षशतैरपि ।
सर्वेषामेव नागानां पुण्यानि भुवनान्युत ॥

सर्वे वरप्रदा नागाः सर्वे नीलमनुव्रताः ।
सर्वेतिदयिता राजन् वासुकेः सुमहात्मनः ॥
सायङ्काले पठेन्नित्यं प्रातःकाले विशेषतः
तस्य विषभयं नास्ति सर्वत्र विजयी भवेत् ।
यदक्षरं पदम्भ्रष्टं मात्रा हीनं च यद्भवेत् ।
तत् सर्वं क्षम्यतां देव प्रसीद भुजङ्गोत्तम ॥

इति श्री नीलमते काश्मीरिकमुख्यनागवर्णनम्